

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΓ067	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ (1 έως 8)	5-8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πλωτίνος, Η κάθοδος της ψυχής στα σώματα (Εννεάς IV.8)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση</i>	Άσκηση		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Όχι		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Φ160 Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (δυνατότητα υποβολής γραπτής εργασίας στα αγγλικά, γαλλικά ή ιταλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να έχουν εξοικιωθεί με τα βασικά σημεία της φιλοσοφίας του Πλωτίνου.
- Να είναι σε θέση να κατανοούν, να συνοψίζουν, να αναλύουν, να συγκρίνουν και να αντιπαραβάλλουν αποσπάσματα του αρχαίου κειμένου καθώς και ερμηνείες αυτού στη σύγχρονη έρευνα.
- Να εκθέτουν και να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους με τρόπο επιστημονικό και κάνοντας ορθή και δόκιμη χρήση της ελληνικής γλώσσας, τόσο γραπτά όσο και προφορικά.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Δομή

Το μάθημα αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο, εισαγωγικό, μέρος (1^η-4^η εβδομάδα) περιλαμβάνει: εισαγωγή στο πρόβλημα της σχέσης ψυχής και σώματος στην αρχαία φιλοσοφία, σύντομη παρουσίαση της φιλοσοφίας του Πλωτίνου (π. 204/5-270), εισαγωγή στο θέμα της όγδοης πραγματείας της *Τέταρτης Εννεάδας*, η οποία αφορά στην κάθοδο της ψυχής στα σώματα, και παρουσίαση του πρώτου κεφαλαίου της πραγματείας από τη διδάσκουσα. Στο δεύτερο μέρος (5^η-11^η εβδομάδα), οι φοιτητές/τριες παρουσιάζουν τα υπόλοιπα κεφάλαια (κεφ. 2-8). Στο τρίτο μέρος (12^η-13^η εβδομάδα), παρουσιάζονται τα γενικά συμπεράσματα της ανάγνωσης και δίνονται οδηγίες για τη σύνταξη των τελικών εργασιών. Στην τελευταία συνάντηση, θα μας δοθεί η ευκαιρία να συζητήσουμε σύγχρονες μελέτες ή/και όψεις της πρόσληψης του Πλωτίνου στην ελληνική και ευρωπαϊκή νεότερη και σύγχρονη λογοτεχνία.

Πρόγραμμα

Εβδομάδα	
1 ^ο Μέρος	
1	Ψυχή και σώμα στην αρχαία φιλοσοφία (σύντομη παρουσίαση)
2	Εισαγωγή στη φιλοσοφία του Πλωτίνου
3	Εισαγωγή στην πραγματεία <i>Η κάθοδος της ψυχής στα σώματα</i>
4	Κεφ. 1: Έγερση από το σώμα
2 ^ο Μέρος	
5	Κεφ. 2: Η Κοσμική Ψυχή και οι ανθρώπινες ψυχές
6	Κεφ. 3: Η διπλή λειτουργία των επιμέρους ψυχών: διασκεπτικός λογισμός και διατήρηση του κόσμου
7	Κεφ. 4: Η απομόνωση και η πτώση των επιμέρους ψυχών
8	Κεφ. 5: Αναγκαία κάθοδος και εκούσια κάθοδος
9	Κεφ. 6: Η αναγκαία κάθοδος
10	Κεφ. 7: Η διπλή ζωή της ψυχής
11	Κεφ. 8: Η μη κάθοδος της ψυχής
3 ^ο Μέρος	
12	Συμπεράσματα Οδηγίες για τη σύνταξη εργασιών
13	Μελέτη βιβλιογραφίας Η πρόσληψη του Πλωτίνου στη νεότερη και σύγχρονη λογοτεχνία

1. Ψυχή και σώμα στην αρχαία φιλοσοφία

Σύντομη ανασκόπηση των αρχαίων ελληνικών θεωριών για τη σχέση ψυχής και σώματος από τον Όμηρο έως το ύστερο Νεοπλατωνισμό (Προσωκρατικοί, Πλάτων, Αριστοτελής, Ελληνιστικές σχολές, Πλατωνισμός στους αυτοκρατορικούς χρόνους και την Υστερη Αρχαιότητα).

2. Εισαγωγή στη φιλοσοφία του Πλωτίνου

Σύντομη παρουσίαση του ιστορικού πλαισίου, του βίου του Πλωτίνου και των βασικών αρχών της φιλοσοφίας του, με έμφαση στο μεταφυσικό του σύστημα. Ο Πλωτίνος (π. 204/5-270) γεννήθηκε στη Λυκόπολη της Άνω Αιγύπτου και σπούδασε στην Αλεξάνδρεια κοντά στον Αμμώνιο Σακκά (π. 175-242), μετά τον θάνατο του οποίου ίδρυσε φιλοσοφική σχολή στη Ρώμη. Ο Πλωτίνος θεωρούσε τον εαυτό του όχι ως καινοτόμο στοχαστή αλλά ως σχολιαστή του πλατωνικού έργου. Ωστόσο, οι θεωρίες που διατυπώνει σηματοδοτούν μια νέα εποχή στην ιστορία του πλατωνισμού, η οποία, από τον 19^ο αι. και εξής, έχει επικρατήσει να ονομάζεται «Νεοπλατωνισμός». Το έργο του Πλωτίνου, που εκδόθηκε από τον μαθητή του Πορφύριο (π. 234-305) σε έξι τόμους των εννέα πραγματειών υπό τον τίτλο *Εννεάδες*, συμπυκνώνει την προγενέστερη ελληνική φιλοσοφική παράδοση και, εναρμονίζοντας σε μεγάλο βαθμό τη φιλοσοφία του Πλάτωνα με αυτή του Αριστοτέλη, τις οποίες προσεγγίζει υπό το πρίσμα μιας προϋπάρχουσας μακράς παράδοσης υπομνηματισμού, θέτει τις βάσεις για την ανάπτυξη της φιλοσοφίας στους αιώνες που ακολούθησαν, ακόμα και μετά την επικράτηση του Χριστιανισμού (Βυζαντινή Φιλοσοφία, Δυτική Μεσαιωνική Φιλοσοφία) και του Ισλάμ (Αραβική Φιλοσοφία). Οι πιο

σημαντικές καινοτομίες του Πλωτίνου είναι: (α) η τοποθέτηση στην κορυφή της οντολογικής ιεραρχίας μιας απολύτως υπερβατικής, απερινόητης και άρρητης πρώτης αρχής, του Ενός, το οποίο ταυτίζεται με το Αγαθό του Πλάτωνα και με τον Ύψιστο Θεό, και (β) η ταύτιση του νοητού τόπου, δηλαδή του τόπου των πλατωνικών Ιδεών, με τον Νου του Αριστοτέλη. Το Εν ή το Αγαθό, από το οποίο απορρέουν όλα τα πράγματα, ο θείος Νους, που αποτελεί το πεδίο του Όντος και αιωνίως νοεί τον εαυτό του, και, κατά τρίτον, η Ψυχή, η οποία κατέχει μια ενδιάμεση θέση μεταξύ του Νου και του αισθητού κόσμου, συνιστούν τις τρεις βασικές αρχές ή υποστάσεις του μεταφυσικού συστήματος του Πλωτίνου.

3. Εισαγωγή στην πραγματεία *Η κάθοδος της ψυχής στα σώματα*

Συνοπτική παρουσίαση της θεωρίας του Πλωτίνου για την Ψυχή, με έμφαση στην ενδιάμεση θέση της μεταξύ Νου και αισθητού κόσμου καθώς και στη σχέση της με το υλικό σώμα. Ο Πλωτίνος διακρίνει μεταξύ της αναγκαίας και της εκούσιας καθόδου της ψυχής: η αναγκαία κάθοδος για την τελειοποίηση του Παντός αποτελεί το μεταφυσικό πλαίσιο εντός του οποίου συντελείται η εκούσια κάθοδος των επιμέρους ψυχών. Αυτές κατέρχονται στο μέτρο που επιλέγουν να στραφούν προς την ύλη και να «βυθιστούν» σε αυτή. Ωστόσο, κατά τον Πλωτίνου, η ψυχή μας, ακόμα και αν «βυθιστεί» πολύ μέσα στο σώμα και μέσα στην ύλη, ποτέ δεν χάνει τη σύνδεσή της με το νοητό.

4. Κεφ. 1: Έγερση από το σώμα

Παρουσίαση του πρώτου κεφαλαίου (V.8.1) από τη διδάσκουσα. Ανάγνωση και σχολιασμός του πρωτοτύπου (ορολογία, βασικές έννοιες, κεντρικοί άξονες, κύρια επιχειρήματα) με τη βοήθεια της νεοελληνικής απόδοσης του Παύλου Καλλιγά (εκδ. Ακαδημία Αθηνών).

5-11. Κεφ. 2-8

Παρουσίαση των κεφαλαίων από φοιτητές/τριες.

12. Συμπεράσματα / Οδηγίες για τη σύνταξη εργασιών

Ανασκόπηση και συζήτηση των βασικών θέσεων του Πλωτίνου για την κάθοδο της ψυχής στα σώματα. Επιλογή θεμάτων τελικών εργασιών και οδηγίες για τη σύνταξή τους (ερευνητικές μέθοδοι, οργάνωση και παρουσίαση υλικού, διαχείριση βιβλιογραφίας κτλ).

13. Η πρόσληψη του Πλωτίνου στη νεότερη και σύγχρονη λογοτεχνία

Παρουσίαση επιλεγμένων σύγχρονων μελετών ή/και αποσπασμάτων έργων ποίησης και πεζογραφίας (W. Blake, S. T. Coleridge, W. Wordsworth, W. B. Yeats, Δ. Σολωμός, Κ. Παλαμάς, Κ. Καβάφης, Γ. Βιζυηνός, L. Durrell) που εμπνέονται από την, ή αναφέρονται στην, φιλοσοφία του Πλωτίνου και, ειδικότερα, στην περί ψυχής θεωρία του. Φοιτητές/τριες που επιθυμούν ν' αυξήσουν τη βαθμολογία τους μπορούν να αναλάβουν επιπλέον προαιρετική παρουσίαση.

Προϋποθέσεις

1. Οι συμμετέχοντες αναμένεται να έχουν μελετήσει τα αντίστοιχα κεφάλαια πριν από

την παρουσίασή τους, ώστε να συμμετέχουν ενεργά στο μάθημα. Διεκρινιστικές ερωτήσεις, παρατηρήσεις και εναλλακτικές αναγνώσεις εμπλουτίζουν το μάθημα. Προϋπόθεση είναι η τεκμηρίωση των απόψεων με τρόπο επιστημονικό (δηλ. με λογικά επιχειρήματα) και η ορθή και δόκιμη χρήση της ελληνικής γλώσσας σε κλίμα σεβασμού προς τις διαφορετικές απόψεις.

2. Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες παρουσιάζουν κεφάλαια ή αποσπάσματα της πραγματείας (ορολογία, βασικές έννοιες, κεντρικοί άξονες, κύρια επιχειρήματα) με τη βοήθεια της νεοελληνικής απόδοσης του Παύλου Καλλιγά (εκδ. Ακαδημία Αθηνών) σε προκαθορισμένη ημερομηνία. Η παρουσίαση συνοδεύεται από τυπωμένο μονοσέλιδο φυλλάδιο (calibri 11, μονό διάστιχο), στο οποίο σημειώνεται η δομή, οι κύριοι άξονες και τα βασικά επιχειρήματα του κειμένου. Το φυλλάδιο διανέμεται στους συμμετέχοντες την ημέρα της παρουσίασης και, σε συνδυασμό με τις σημειώσεις της διδάσκουσας, αποτελεί τη βάση της συζήτησης. Η παρουσίαση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς συνοδευτικό φυλλάδιο και είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή τελικής γραπτής εργασίας.
3. Μετά το πέρας των συναντήσεων, και πριν από την προκαθορισμένη προθεσμία (28/6/2024), οι φοιτητές/τριες υποβάλλουν τελική γραπτή εργασία (2000-2500 λέξεις, μη συμπεριλαμβανομένης της βιβλιογραφίας) σε θέμα της επιλογής τους, το οποίο καθορίζεται κατόπιν συνεννοήσεως με τη διδάσκουσα. Η ανάθεση των εργασιών θα πραγματοποιηθεί κατά τις τελευταίες συναντήσεις του σεμιναρίου αλλά όχι αργότερα. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ένα από τα θέματα που θα προταθούν ή να προτείνουν κάποιο άλλο θέμα της αρεσκείας τους, το οποίο δύνανται να πραγματοποιούν εφόσον το εγκρίνει η διδάσκουσα. Θερμή παράκληση οι εργασίες να μην ξεπερνούν τις 2500 λέξεις. Σε κάθε περίπτωση, μόνο οι πρώτες 2500 θα αναγιγνώσκονται και θα αξιολογούνται. Όσον αφορά στη σύνταξη της τελικής εργασίας, οι “Προδιαγραφές Ακαδημαϊκών Εργασιών” (<http://www.fks.uoc.gr/greek/docs/OdhgiaErgasionA.pdf>) του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΚΣ του Πανεπιστημίου Κρήτης θα πρέπει να ακολουθούνται. Η προθεσμία υποβολής των γραπτών εργασιών είναι η 28η Ιουνίου 2024, ημερομηνία μετά την οποία καμία εργασία δε θα γίνεται δεκτή. Για να θεωρείται έγκυρη η υποβολή, οι εργασίες θα υποβάλλονται σε ηλεκτρονική μορφή ως συνημμένα αρχεία (pdf και word) σε ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση της διδάσκουσας (viltanioti@uoc.gr).
4. Από τη δεύτερη εβδομάδα και εξής, η παρουσία στις συναντήσεις είναι υποχρεωτική και απαραίτητη για τη συνοχή και την ομαλή λειτουργία της άσκησης. Επιτρέπονται έως δύο δικαιολογημένες απουσίες. Περισσότερες από δύο δικαιολογημένες απουσίες γίνονται δεκτές σε περίπτωση που αποδεδειγμένα (έγγραφο βεβαίωση μπορεί να ζητηθεί) συντρέχουν σοβαροί λόγοι (υγείας, οικογενειακοί, κλπ), η αξιολόγηση των οποίων ως τέτοιων εναπόκειται στην κρίση της διδάσκουσας. Στο μέτρο του δυνατού, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να ενημερώνουν τη διδάσκουσα για την επικείμενη απουσία τους πριν από την αντίστοιχη συνάντηση, αποστέλλοντας εγκαίρως (δηλαδή, πριν από την έναρξη του μαθήματος) ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση viltanioti@uoc.gr. Σε περίπτωση δικαιολογημένων απουσιών, ενδέχεται η ανάθεση συμπληρωματικής εργασίας.

<ul style="list-style-type: none"> • Προθεσμία υποβολής τελικών γραπτών εργασιών: <p style="text-align: center;">Παρασκευή 28 Ιουνίου 2024 (2 εβδομάδες μετά το πέρας της Εξεταστικής την 14^η Ιουνίου 2024)</p> <p style="text-align: center;">Εξεταστική Σεπτεμβρίου Δύο εβδομάδες μετά το πέρας της εξεταστικής. (Η ακριβής ημερομηνία θα καθοριστεί)</p>
---

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διδακτικό υλικό (βιβλιογραφία, προτεινόμενα αποσπάσματα μελέτης, σημειώσεις), ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Συναντήσεις	39
	Προετοιμασία συναντήσεων	13
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Προετοιμασία προφορικής παρουσίασης	50
	Συγγραφή εργασίας	90
	Σύνολο Μαθήματος	232
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Συνεχής Αξιολόγηση (συμμετοχή, προετοιμασία συναντήσεων, δείγματα γραπτού λόγου κατά τις συναντήσεις), προφορική παρουσίαση, τελική γραπτή εργασία	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Πρωτογενείς πηγές

Εκδόσεις

- P. Henry and H-R. Schwyzer, eds. *Plotini Opera, editio major*, 3 vols. Brussels: 1951-1973.
- Henry, P. and Schwyzer, H. R. eds, 1964. *Plotini Opera, editio minor*. Oxford: Clarendon Press.

Νεοελληνική απόδοση / μεταφράσεις

- Plotinus, *Enneads*, 7 vols. Greek text with English translation by A.H. Armstrong, Cambridge, MA: Loeb Classical Library, 1968–88
- Πλωτίνος, *Εννεάδες*, 6 τόμοι. Νεοελληνική απόδοση και σχόλια Π. Καλλιγά. Αθήνα-Ακαδημία Αθηνών, 1994-2018.
- Plotin, *Traitéés*, 9 vols: traduction française et notes par Luc Brisson et J.-F. Pradéau, et al., Paris: Flammarion, 2002–2010.
- Plotinus, *Ennead IV.8, On the Descent of the Soul into Bodies*. English Translation, Introduction, and Commentary by Barrie Fleet. Las Vegas; Zurich; Athens: Parmenides Publishing, 2012.

Αγγλική μετάφραση επιλεγμένων αποσπασμάτων

- Dillon J. and L. P. Gerson, 2004. *Neoplatonic Philosophy. Introductory Readings*. Indianapolis and Cambridge: Hackett Publishing Company, Inc.

B. Δευτερογενείς πηγές

Πλωτίνος και Νεοπλατωνισμός

- Chiaradonna, R. 2023. *Ontology in Early Neoplatonism. Plotinus, Porphyry, Iamblichus*. Commentaria in Aristotelem Graeca et Byzantina 9. Berlin : De Gruyter.
- D’Hoine, P., J. Opsomer, I.-F. Viltanioti, eds. 2021. *Logic and Exegesis: The Logical Reconstruction of Arguments in the Greek Commentary Tradition. History of Philosophy & Logical Analysis* 24.1-2.
- Edwards, M. J. 2000. *Neoplatonic Saints: The Lives of Plotinus and Proclus by their Students* (Translated Texts for Historians 35). Liverpool: Liverpool University Press.
- Edwards, M. J. 2006. *Culture and Philosophy in the Age of Plotinus*. London: Duckworth.
- Gerson, L. P. ed. 1996. *The Cambridge Companion to Plotinus*. Cambridge: CUP.
- Gerson, L. P. ed. 2011. *The Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity*. 2 vols. Cambridge: CUP.
- Gerson, L. P. and J. Wilberding, eds. 2022. *The New Cambridge Companion to Plotinus*. Cambridge : CUP.
- Hadot, P. 1973. *Plotin ou la simplicité du regard*. Paris : Études Augustiniennes.
- Kalligas, P, 2014. *The Enneads of Plotinus: A Commentary* (Volume 1: *Enneads I–III*). Princeton: Princeton University Press.
- Marmodoro, A. and I.-F. Viltanioti, eds. 2017. *Divine Powers in Late Antiquity*. Oxford: OUP.
- O’Meara, D. J. 2005. *An Introduction to the Enneads*. Oxford: Clarendon Press.
- Remes, P. 2008. *Neoplatonism*. Stocksfield: Acumen.
- Smith, A. 2011. *Plotinus, Porphyry, and Iamblichus. Philosophy and Religion in Neoplatonism*. Farnham: Ashgate Variorum.

- Sperl, S. and Y. Dedes, eds. 2022. *Faces of the Infinite: Neoplatonism and Poetry at the Confluence of Africa, Asia, and Europe*. Oxford
- Tarrant, H., D. A. Layne, D. Baltzly, and F. Renaud, eds. 2017. *Brill's Companion to the Reception of Plato in Antiquity*. Leiden/Boston: Brill.
- Wallis, R. T. 1995. *Neoplatonism*. Second Edition with a Foreword and Bibliography by Lloyd P. Gerson. Bristol: Bristol Classical Press.

Plotinus on Soul

- Blumenthal, H. J. 1971. "Soul, World-Soul and Individual Soul in Plotinus." In *Le Néoplatonisme. Actes du Colloque International sur le Néoplatonisme*, Royaumont, eds. P.-M. Schuhl and P. Hadot, 55-63. Paris: Éditions du CNRS.
- Blumenthal, H. J. 1971a. *Plotinus' Psychology. His Doctrines of the Embodied Soul*. The Hague: Nijhoff.
- Blumenthal, H. J. 1972. "Plotinus' Psychology: Aristotle in the Service of Platonism." *International Philosophical Quarterly* 12: 340-364.
- Blumenthal, H. J. 1974. "Noûs and Soul in Plotinus: Some Problems of Demarcation." In *Plotino et il Neoplatonismo in Oriente e Occidente. Atti del convegno internazionale*, 203-219. Roma: Academia Nazionale dei Lincei.
- Chiaradonna, R. ed. 2005. *Studi sull'anima in Plotino*. Napoli: Bibliopolis.
- Dörrie, H. 1973. « La doctrine de l'âme dans le Néoplatonisme. » In *Études néoplatoniciennes*, 42-60. Neuchâtel: À la Baconnière.
- Emilsson, E.K. 1991. "Plotinus and Soul-Body Dualism." In *Psychology (Companions of Ancient Thought 2)*, ed. S. Everson, 148-165. Cambridge: CUP.
- Emilsson, E.K. 1994. "Platonic Soul-Body Dualism in the Early Centuries of the Empire to Plotinus." *ANRW* II.36.7: 5331-62.
- Hadot, P. 1987. « L'union de l'âme avec l'intellect divin dans l'expérience mystique plotinienne. » In *Proclus et son influence. Actes du colloque de Neuchâtel (1985)*, eds. G. Boss and G. Seel, 3-27. Zurich: Grand Midi.
- Helleman-Elgersma, W. 1980. *Soul Sisters. A Commentary on Enneads IV 3 (27), 1-8 of Plotinus*. Amsterdam: Rodopi.
- Kalligas, P. 2000. "Living Body, Soul, and Virtue in the Philosophy of Plotinus." *Dionysius* 18: 25-38.
- Kalligas, P. 2012. "Eiskrisis, or the Presence of Soul in the Body: A Plotinian Conundrum." *Ancient Philosophy* 32: 147-165.
- O'Meara, D. J. 1985. "Plotinus on How the Soul Acts on the Body." In *Platonic Investigations*, ed. D. J. O'Meara, 218-229. Washington, DC: Catholic University of America Press.
- O'Brien, D. 1971 "Plotinus on Evil: A Study of Matter and the Soul in Plotinus' Conception of Human Evil." In *Le Néoplatonisme. Actes du Colloque International sur le Néoplatonisme*, Royaumont, eds. P.-M. Schuhl and P. Hadot, 113-146. Paris: Éditions du CNRS.
- O'Brien, D. 1977. « Le volontaire et la nécessité: réflexions sur la descente de l'âme dans la philosophie de Plotin." *Revue Philosophique de la France et de l'Étranger* 167: 401-422.
- Remes, P. 2007. *Plotinus on Self*. Cambridge: CUP.
- Rist, J. M. 1961. "Plotinus on Matter and Evil." *Phronesis* 6: 154-166.
- Rist, J. M. 1967. "Integration and the Undescended Soul in Plotinus." *American Journal of Philology* 88: 410-422.
- Szlezák, T. A. 2000. « L'interprétation plotinienne de la théorie platonicienne de l'âme. » In *Études sur Plotin*, éd. M. Fattal, 173-195. Paris: L'Harmattan.
- Viltanioti, I.-F. 2024 (forthcoming in Spring). "Plotinus on Plato's *Timaeus* 90 a." In *Neoplatonic Studies in Honour of the 20th Anniversary of the Bibliotheca*

Alexandria, ed. I.-F. Viltanioti, *The International Journal of the Platonic Tradition* 18.1 (special issue).

Γ. Διαδικτυακές πηγές

- Gerson, L. "Plotinus." *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Fall 2018 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/fall2018/entries/plotinus/>
- Wildberg, C. "Neoplatonism." *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2021 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/win2021/entries/neoplatonism/>
- <https://historyofphilosophy.net/later-antiquity/late-antiquity>
- https://athens-alexandria.ims.forth.gr/?page_id=115

Δ. Συναφή επιστημονικά περιοδικά

- *The International Journal of the Platonic Tradition*
  - *Ancient Philosophy*
  - *Phronesis*
  - *Dionysius*
  - *Methexis*
  - *Elenchos*
- κ.α.